

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2016

OIDEACHAS REILIGIÚNACH – GNÁTHLEIBHÉAL

DÉ hAOINE, 24 MEITHEAMH — TRÁTHNÓNA, 2.00 go dtí 4.00

Líon Iomlán na Marcanna: 320

Treoracha Ginearálta d'Iarrthóirí

CAITHFIDH IARRTHÓIRÍ IAD SEO A LEANAS A FHREAGAIRT:

- **DHÁ** CHEIST AS AONAD A hAON
- **DHÁ** CHEIST AS AONAD A DÓ
- CEIST **AMHÁIN** AS AONAD A TRÍ

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 30 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO.

NÍ MÓR DUIT **DHÁ** CHEANN DE NA TRÍ CHEIST SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 40 marc ag gabháil le gach ceist)

ROINN A CUARDACH BRÍ AGUS LUACHANNA

CEIST 1. TRAIDISIÚN AN CHUARDAIGH

Freagair a) agus b).

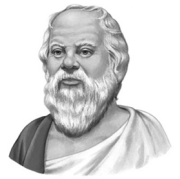
- a) *Samhlaigh go bhfuil tú ag glacadh páirte i ndíospóireacht faoin bhfiúntas atá ann do dhaoine óga sa lá atá inniu ann staidéar a dhéanamh ar an bhfealsúnacht.*

Tabhair breac-chuntas ar na pointí a dhéanfá maidir le nádúr agus aidhm na fealsúnachta agus a fiúntas don tsochaí sa lá atá inniu ann.

(20 marc)

- b) Déan cur síos ar an gcaoi a raibh ról ag ceann **amháin** ar bith de smaointe Shócraitéas i bhforbairt na fealsúnachta.

(20 marc)

(Foinse: www.singularityweblog.com)

CEIST 2. COINCHEAPA DE DHIA

Freagair a) agus b).

- a) *Léiríonn íomhánna éagsúla de Dhia tuiscintí difriúla ar Dhia.*

Scrúdaigh íomhá thraidisiúnta **amháin** agus íomhá nua-aimseartha **amháin** de Dhia, agus mínigh an tuiscint ar Dhia a mhúsclaíonn gach íomhá.

(20 marc)

- b) Cuir i gcomparáid an tuiscint ar Dhia atá le fáil in **dhá** cheann de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas: ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆ AN tIOSLAMACHAS ◆ AN GIÚDACHAS

(20 marc)

CEIST 3. TRAIDISIÚN AN FHREAGRA

Freagair a) agus b).

- a) Ainmnigh **beirt** a bhí ríthábhachtach sa traidisiún daonnachach agus

déan cur síos ar an méid a chuir gach duine díobh le forbairt an daonnachais.

(20 marc)

- b) *Is féidir bunús an daonnachais shaolta a rianú siar go dtí na smaointe a tháinig chun cinn le linn an Renaissance sa 15ú agus sa 16ú haois.*

Tabhair breac-chuntas ar shampla **eile**, ó ré áirithe eile, faoin gcaoi ar tháinig freagraí neamhreiligiúnacha chun cinn maidir le ceisteanna faoi bhrí na beatha.

(20 marc)

AONAD A DÓ

(160 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 60 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO. NÍ MÓR DUIT **DHÁ** CHEANN DE NA TRÍ ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 80 marc ag gabháil le gach roinn)

ROINN B AN CHRÍOSTAÍOCHT: BUNÚS AGUS CUR IN IÚL COMHAIMSEARHA

Freagair a), b) agus c).

- a) Mínigh na cúiseanna ar cuireadh Íosa ar a thriail os comhair an tSainidrínn agus os comhair Phointias Píoláit araon. (20 marc)
- b) Déan cur síos ar **dhá** shlí ina raibh tionchar ag aiséirí Íosa ar an mothú misin a bhí ag na chéad deisceabail. (20 marc)
- c) Maidir le **dhá** cheann de na gluaiseachtaí thíos, mínigh an chaoi a raibh fillleadh ar theagasc Íosa lárnach dá mbunú:
•	•	•	•	•	•
CÉLI	DIAGACHT	LEASUITHE	GLUAISEACHT	NA HOIRD	AN DARA
DÉ	NA SAOIRSE	LIÚTAIR	SHOISCÉALACH	DÉIRCE	COMHAIRLE
			PHROTASTÚNACHAS		VATACÁNACH
			AN 19Ú hAOIS LUATH		
- (40 marc)

ROINN C REILIGIÚIN DHOMHANDA

Freagair a), b) agus c).

- a) Roghnaigh ceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda ó *Liosta A* agus ceann **amháin** ó *Liosta B* thíos:
- Liosta A:* ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆ AN GIÚDACHAS
- Liosta B:* ◆ AN BÚDACHAS ◆ AN HIONDÚCHAS ◆ AN tIOSLAMACHAS
- Cuir síos ar dheasghnáth **amháin** as gach ceann de na reiligiúin dhomhanda a roghnaigh tú thuas ina sonraítear tréimhse i saol creidmhigh. (20 marc)
- b) Mínigh brí na ndeasghnáth a bhfuil cur síos déanta agat orthu thuas do bhaill na reiligiún domhanda lena mbaineann gach ceann díobh. (20 marc)
- c) ❖ REILIGIÚN TRADISIÚNTA AFRACACH ❖ REILIGIÚN SÍNEACH
❖ GLUAISEACHT NUA REILIGIÚNACH ❖ AN CREIDEAMH BAHÁ'I ❖ REILIGIÚN SAÍCEACH
- Roghnaigh ceann **amháin** díobh seo thuas agus déan cur síos ar shampla den chaoi a mbíonn tionchar ag a gcreidimh reiligiúnacha ar stíl mhaireachtála na ndaoine a chreideann. (40 marc)

ROINN D CINNEADH MORÁLTA A DHÉANAMH

Freagair a), b) agus c).

- a) Cuir síos ar **dhá** shampla ón gcultúr nua-aimseartha a léiríonn gur cuid den staid dhaonna nádúrtha é a bheith ag smaoineamh faoin moráltacht. (20 marc)
- b) Scrúdaigh conas a léirítear cothromaíocht idir luachanna pearsanta agus luachanna pobail i gcód morálta *nó* i gcairt a ndearna tú staidéar air/uirthi. (20 marc)
- c) ● AN BUNÚSAÍOCHAS ● AN CHOIBHNEASACHT
- Léirigh le samplaí conas a bheadh gach ceann díobh seo thuas mar threoir ag duine i mbun cinneadh a dhéanamh faoi cad atá ceart agus mícheart i gcás saincheist a ndearna tú staidéar uirthi. (40 marc)

(Foinse in oiriúint ón <http://paulgerhards.com>)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 30 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO. NÍ MÓR DUIT CEANN AMHÁIN DE NA CEITHRE ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 80 marc ag gabháil le gach roinn)

ROINN F SAINCHEISTEANNA CÓRA AGUS SÍOCHÁNA

Freagair a) agus b).

a)

					
<i>Reiligiúin</i>	AN BÚDACHAS	—	AN tIOSLAMACHAS	—	AN GIÚDACHAS
<i>Dhomhanda:</i>	NA CÚIG		LEASONADAÍ		AN tSABÓID, SCHMITTAH
<i>Teagasca:</i>	FHORAITHNE		AN DOMHAIN		& AN IUBHAILE

- i. Roghnaigh ceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda thuas agus mínigh conas is féidir aire a thabhairt don timpeallacht a fheiceáil mar chuid dá theagasc reiligiúnach a luaitear thuas. (20 marc)
- ii. Scrúdaigh an chaoi a mbeadh tionchar ag teagasca an reiligiúin dhomhanda a roghnaigh tú i *gcuid F a)i* thuas ar stíl mhaireachtála na gcreidmheach sa lá atá inniu ann. (20 marc)

b) ◆ AN CHÓIR MAR CHOTHROM NA FÉINNE ◆ AN CHÓIR MAR DHÍOLTAS

(Foinse: www.philly.com)

◆ AN CHÓIR MAR CHUR CHUN CINN AN CHOMHIONANNAIS

Tabhair breac-chuntas ar na príomhláidreachtaí agus na príomhlaigí a bhaineann le **dhá** cheann de na tuiscintí thuas ar an gcóir chun caidrimh mhaithe a chothú idir dhaoine. (40 marc)

ROINN G ADHRADH, URNAÍ AGUS DEASGHNÁTH

Freagair a) agus b).

- a)
 - i. Mínigh **dhá** chúis a bhfuil an machnamh tábhachtach i saol daoine óga sa lá atá inniu ann. (20 marc)
 - ii. Cuir síos ar na tréithe a bhaineann leis an eispéireas reiligiúnach, agus déan tagairt don ról atá ag an machnamh ann. (20 marc)
- b) Tabhair breac-chuntas ar bhrí sacraiminte agus ar an ngaol atá aici le deasghnáth agus le siombail, do bhaill **dhá** shainchreideamh Críostaí a ndearna tú staidéar orthu. (40 marc)

ROINN I REILIGIÚN: TAITHÍ NA hÉIREANN

Freagair a)i nó a)ii agus b).

- a)
 - i. Scrúdaigh an chaoi a léirítear creidimh agus/nó cleachtais Réamh-Chríostaí i miotas nó i sága Éireannach **amháin**. (40 marc)
nó
 - ii. Mínigh conas is féidir gníomh adhartha Críostaí **amháin** a chleachtar in Éirinn inniu a rianú siar go dtí an ré Réamh-Chríostaí. (40 marc)
- b) Déan cur síos ar phatrún an chreidimh Chríostaí a bhí le fáil in áit **eile** san Eoraip ag an am nuair a tháinig Naomh Pádraig go hÉirinn. (40 marc)

(Foinse www.gaelic matters.com)

Freagair a) agus b).

- a) *‘Ar nós na diagachta, is gá breathnú ar an eolaíocht mar ghníomhaíocht ag pobal creidmheach spreagtha.’*

(Foinse: God Humanity and the Cosmos le C. Southgate et al)

(Foinse: www.rebeccamancy.net)

Pléigh cruinneas an ráitis seo agus bíodh tagairt agat don ról a bhíonn ag rannpháirtíocht pobail i dtaca leis an reiligiún agus leis an eolaíocht araon.

(40 marc)

- b) Mínigh an chaoi a raibh tionchar ag ceann **amháin** ar bith de smaointe Descartes ar an ngaol idir an reiligiún agus an eolaíocht.

(40 marc)

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Leathanach Bán